

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยใช้ “PERMIS Model”

ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางอรอนงค์ คำริห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดกะเสียน

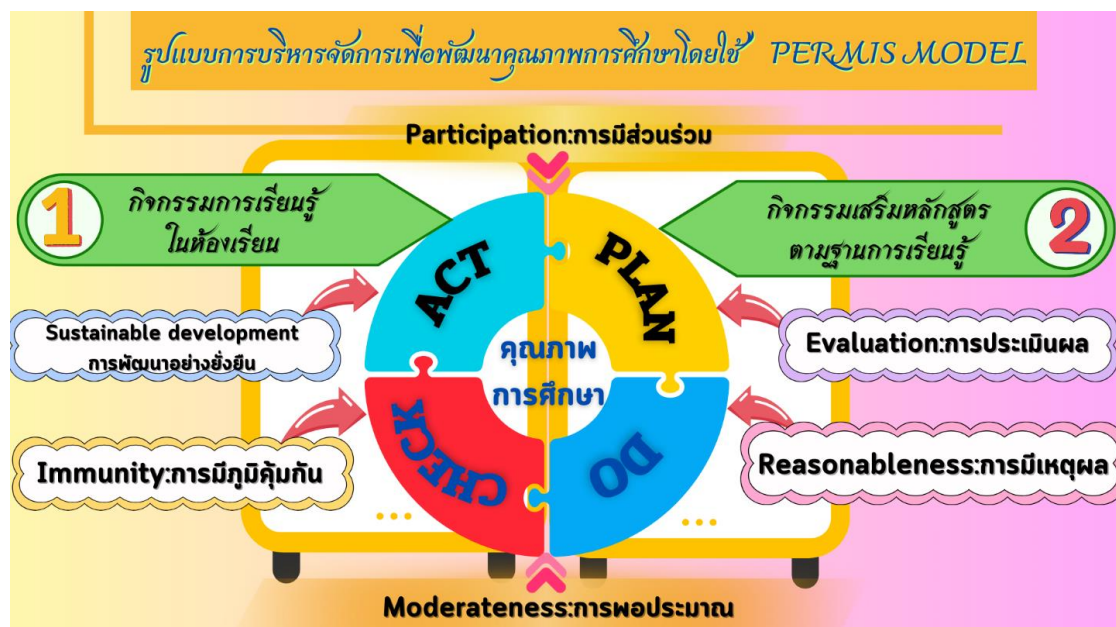
ที่มาและความสำคัญของนวัตกรรม

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย คือคนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ประเด็น การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เป้าหมายระดับประเด็น คือ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีแผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น และมีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ทำให้โรงเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ ที่จะส่งเสริมผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล โครงการนี้จึงมีจุดประสงค์ในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต และการเป็นโรงเรียนพื้นที่นำร่องนวัตกรรมเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพื้นที่นำร่องนวัตกรรม ด้วยความสำคัญและจำเป็นดังกล่าว โรงเรียนบ้านกุดกะเสียนจึงดำเนินโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมเพื่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดกะเสียนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการ PDCA ของเดมมิ่ง มีการนิเทศกำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีคัมภีร์ที่เกิดขึ้นในองค์กร คือ ความรัก ความศรัทธาที่มีต่อโรงเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียน ต่อเพื่อนร่วมงานและต่องานที่รับผิดชอบ ส่งผลให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข เกิดความรักใคร่กลมเกลียว สามัคคีและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เงื่อนไขด้านความรู้ คือความรู้ในเรื่องระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่ถูกต้องของแต่ละงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย เงื่อนไขด้านคุณธรรมคือการใช้หลักความยุติธรรม และคุณธรรมในการแบ่งภารกิจการงาน การส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานทำให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผลลัพธ์ของงานนั้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมี Best Practice หรือรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพ

นักเรียนโดยใช้ “PERMIS Model” โมเดล ซึ่งการพัฒนาสถานศึกษาด้วยรูปแบบการบริหาร “PERMIS Model” นี้ยังได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ลงสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเริ่มจากผู้บริหาร ครูและลงสู่ผู้เรียน เพื่อสานต่อพระราชปณิธานและเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทันความคิด การกระทำและสถานะภาพของตนเองรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบ ๒ เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ คุณธรรม ๓ หลักการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันและ ๔ มิติ ได้แก่ วัตถุ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม โดยรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยใช้ “PERMIS Model” มีดังนี้

หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ “PERMIS Model” มีหลักการในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ในการบริหารจัดการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานถึงจะประสบความสำเร็จในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน ร่วมประเมินผลและร่วมชื่นชมยินดีในการทำงาน

๒. หลักการประเมินผลตามสภาพจริง (Evaluation) การประเมินผลการทำงานตามสภาพจริง เป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงาน จะทำให้ได้รู้ระดับความก้าวหน้าของการทำงานว่า มีคุณค่า หรือ ความสำเร็จอยู่ในระดับใด ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการประเมินการทำงาน ก่อนการลงมือปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ตัดสินคุณค่าของการทำงาน และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป

๓. หลักการมีเหตุผล (Reasonableness) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบรู้และรอบคอบเป็นกระบวนการตัดสินใจดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ ใช้หลักเหตุผลตามความพอเพียง ซึ่งเป็นไปตามพุทธเศรษฐศาสตร์ ใช้ปัญญาในการพิจารณาตัดสินใจใช้หลักเหตุผลมิใช่คำนึงถึงความอยาก ความโลภ หรือตัณหา

๔. หลักการพอประมาณ (Moderateness) เป็นความพอดี พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป จนเบียดเบียนตนเอง และผู้อื่นซึ่งเป็นไปตามพุทธเศรษฐศาสตร์ ยึดหลักทางสายกลางและความไม่โลภ

๕. หลักการมีภูมิคุ้มกัน (Immunity) เป็นการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที ซึ่งเป็นไปตามพุทธเศรษฐศาสตร์ที่มีความไม่ประมาทต้องเตรียมพร้อมและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามธรรมชาติ

๖. หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) เป็นหลักการจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนุชย์ พร้อมกับยังรักษาความสามารถของระบบธรรมชาติไว้เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและบริการระบบนิเวศซึ่งเศรษฐกิจและสังคมต้องพึ่งพา โดยผลที่คาดหวังคือสภาพสังคมที่มีการใช้ภาวะการครองชีพและทรัพยากรเพื่อบรรลุความต้องการของคนุชย์โดยไม่บ่อนทำลายบูรณภาพและเสถียรภาพของระบบธรรมชาติ การพัฒนาอย่างยั่งยืนยังนิยามได้ว่าเป็นการพัฒนาที่บรรลุความจำเป็นในปัจจุบันโดยไม่ลดทอนความสามารถของชนรุ่นหลังในการบรรลุความจำเป็นของพวกเขา เป้าหมายความยั่งยืน เช่น เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนระดับสหประชาชาติ ปัจจุบัน จัดการกับความท้าทายทั่วโลก รวมทั้งความยากจน ความเหลื่อมล้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเสื่อมโทรมของธรรมชาติ สันติภาพและความยุติธรรม ในระดับสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก และพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ และเด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

เป้าหมายของนักเรียน

เป้าหมายเชิงปริมาณ มีดังนี้

๑. พัฒนาการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้ ครู จำนวน ๑๔ คน พนักงานราชการ จำนวน ๑ คน อัตรากำลัง จำนวน ๔ คน ธุรการ จำนวน ๑ คน และนักการภารโรง จำนวน ๑ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๑ คน

๒. พัฒนานักเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๑๘ คน จำแนกเป็น ระดับก่อนประถม จำนวน ๓๗ คน ระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๓๑ คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๕๐ คน

เป้าหมายเชิงคุณภาพ มีดังนี้

๑. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและจัดการเรียนรู้เชิงรุก

๒. นักเรียนมีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ และเด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ มีดังนี้

๑. เอกสารประกอบการพัฒนาครู ในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ และคู่มือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติ

๒. แผนการจัดการเรียนรู้และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

๓. แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาครู

กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรม มีกระบวนการดังนี้

๑. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนานวัตกรรม เกี่ยวกับความ ต้องการในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

๒. วิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาเพื่อหาข้อสรุปในหลักการทำงานและการออกแบบนวัตกรรม

๓. วางแผนการพัฒนานวัตกรรมโดยเตรียมการในการจัดประชุม เตรียมคำสั่ง เตรียม เครื่องมือในการพัฒนานวัตกรรม

๔. ดำเนินการจัดสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการพัฒนาครู ในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นเด็กเป็นสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ และคู่มือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การ ปฏิบัติ แผนการจัดการเรียนรู้และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และแบบสอบถามเกี่ยวกับการ พัฒนาครู จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพและประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน แล้วนำเอกสารไปใช้ในการพัฒนาครูต่อไป

๕. ดำเนินการพัฒนานักเรียน โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งในและนอกห้องเรียน สอดแทรก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้

๖. วัดและประเมินผลการดำเนินงาน จากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อรายงานผลการดำเนินงาน ต่อไป

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการครั้งนี้ มีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นกระบวนการปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ วิธีการ/กิจกรรมที่ครูหรือผู้เกี่ยวข้อง นำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือกระบวนการ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยกิจกรรมการเรียนรู้ มีผลต่อผู้เรียน ในการกระตุ้นความสนใจ สนุกสนาน ตื่นตัวในการเรียน มีการเคลื่อนไหว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย การใช้ทักษะชีวิต ฝึกความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลตามศักยภาพ และคุณลักษณะที่ดี นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ ยังต้อง ส่งเสริมทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม การบริหารจัดการ ฝึกการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน กับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สร้างความเข้าใจบทเรียน และส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

หลักการวัดประสพการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้

- ๑) เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัด หากเป็นทักษะ ควรเป็นทักษะที่ปฏิบัติแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์
- ๒) เลือกกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงพอใจ สนุก น่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
- ๓) เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ ด้านร่างกายของผู้เรียนที่จะปฏิบัติได้ และควรคำนึงถึงประสพการณ์เดิม เพื่อจัดกิจกรรมใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง
- ๔) เลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้หลาย ๆ ด้าน
- ๕) เลือกกิจกรรมให้หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้มากที่สุด
- ๖) ใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม
- ๗) ใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ
- ๘) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล มีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม

๒. ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๓R คือ Reading-อ่านออก, (W)Riting-เขียนได้, (A)Rithmetic-มีทักษะในการคำนวณ ๘C คือ

Critical Thinking and Problem Solving : มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาได้

Creativity and Innovation : คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม

Collaboration Teamwork and Leadership : ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และ
ภาวะผู้นำ

Communication Information and Media Literac

y : ทักษะในการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ

Cross-cultural Understanding : ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการ
คิดข้ามวัฒนธรรม

Computing and ICT Literacy : ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่ง
เยาวชนในยุคปัจจุบันมีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอย่างมากหรือเป็น Native
Digital ส่วนคนรุ่นเก่าหรือผู้สูงอายุเปรียบเสมือนเป็น Immigrant Digital แต่เราต้องไม่อายุที่จะ
เรียนรู้แม้ว่าจะสูงอายุแล้วก็ตาม

Career and Learning Skills : ทักษะทางอาชีพ และการเรียนรู้

Compassion : มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญ
ของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นต้องมี

๓. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะ
แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทาง
เศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้
อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ
ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน
ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง
หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้อง
อาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการ
วางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ
โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์
สุจริต และให้ความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และ
ความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้ง
ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง
และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ **ควรจะเป็น**
โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการ
มองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อ **ความ**
มั่นคง และ **ความยั่งยืน** ของการพัฒนา

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การดำเนินการภายใต้หลักการทั้ง ๖ หลัก ดำเนินการตามขั้นตอนของวงจรเดมมิ่ง มีการดำเนินงานใน ๔ ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Action) โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

๑. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่กำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและวิธีปฏิบัติล่วงหน้าแล้วสร้างแผน (Plan) หรือ วิธีการที่เป็นสะพานเชื่อมปัจจุบันไปยังอนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และบรรลุความสำเร็จในที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องประชุมครูเพื่อวางแผน เตรียมการในการดำเนินการเตรียมงบประมาณ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ ตลอดจนเตรียมคำสั่งและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

๒. ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ (Do) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อสอดแทรกเนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ กิจกรรมในการพัฒนาครู ประกอบด้วย การประชุม/อบรม และการศึกษาดูงาน

๒.๒ กิจกรรมการพัฒนานวัตกรรมของครู จำนวน ๑๕ นวัตกรรม ประกอบด้วย

๑) นวัตกรรมที่ ๑ การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โครงการวิทยาศาสตร์

๒) นวัตกรรมที่ ๒ การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์

๓) นวัตกรรมที่ ๓ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในรายวิชาโครงงานวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยรูปแบบ "INQUIRE-D Model"

๔) นวัตกรรมที่ ๔ การพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ โดยใช้แบบฝึกทักษะ

๕) นวัตกรรมที่ ๕ การพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้ แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำควบกล้ำ

๖) นวัตกรรมที่ ๖ การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวการ์นต์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้แบบฝึกทักษะ

๗) นวัตกรรมที่ ๗ การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยเทคนิคบันได ๖ ชั้น

๘) นวัตกรรมที่ ๘ การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคคำถาม ๕w๑H ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๙) นวัตกรรมที่ ๙ การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่๔โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา

๑๐) นวัตกรรมที่ ๑๐ การพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑ ด้วยแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

๑๑) นวัตกรรมที่ ๑๑ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้แบบฝึกทักษะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๒) นวัตกรรมที่ ๑๒ การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามผ่านทางประเพณีและพิธีกรรมใน ชุมชนบ้านกุคทะเสียน

๑๓) นวัตกรรมที่ ๑๓ การพัฒนาทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปี ที่ ๖ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน(Activity Based Learning)

๑๔) นวัตกรรมที่ ๑๔ การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้ชุดกิจกรรม let's talk English

๑๕) นวัตกรรมที่ ๑๕ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ Team Pair Solo

๓. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) เป็นการตรวจสอบว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผน หรือการ แก้ปัญหาตามแผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่กลุ่ม ตั้งใจหรือไม่ การไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผน ความไม่เหมาะสมของแผน การเลือกใช้เทคนิคที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

๔. ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนา (Action) เป็นการปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม หรือ การจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพต่อไป

ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. ครูร้อยละ ๑๐๐ สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ากับเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูปฐมวัยทุกคนยังสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างดี ครูทุกคนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้และคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

๒. นักเรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ รู้จักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ถือได้ว่านักเรียนมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ

๑. ครูได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๒. นักเรียนมีคุณภาพสูงขึ้น
๓. ชุมชนเกิดความพึงพอใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประชุมชี้แจงเพื่อให้ครูตระหนักและเกิดความเข้าใจในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยประยุกต์เข้ากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

๒. ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ

๓. ครูต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

๔. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง